

Wyjaśniamy

Od wieków złoto było i nadal pozostaje w centrum zainteresowania inwestorów. Banki centralne dostrzegają w nim strategiczny składnik rezerw dewizowych.

Wynika to z charakterystyki złota i jego cech fizycznych: trwałości i praktycznie niezniszczalności. Złoto nie niesie ryzyka kredytowego, rozumianego jako możliwość niewywiązania się emitenta ze zobowiązań. Nie daje również bezpośrednich powiązań z polityką gospodarczą jakiegokolwiek kraju. Powyższe czynniki sprawiają, że kruszec ten wykazuje odporność na zawirowania na światowych rynkach finansowych. Co więcej, traktowany jest nawet jako tzw. bezpieczna przystań (ang. *safe haven asset*). Oznacza to, że jego wartość zazwyczaj rośnie, gdy wzrasta ryzyko wystąpienia zdarzeń nadzwyczajnych. Dzięki temu złoto bardzo dobrze wpisuje się w podstawowe cele utrzymywania rezerw dewizowych. Do nich należą zabezpieczenie płynności płatniczej kraju, wzmocnienie wiarygodności Polski na rynkach finansowych oraz ograniczanie ryzyka nagłego odpływu kapitału. Ponadto złoto odznacza się relatywnie niską korelacją z głównymi klasami aktywów – szczególnie dolarem amerykańskim. Ogranicza to ryzyko finansowe procesu inwestowania rezerw dewizowych.

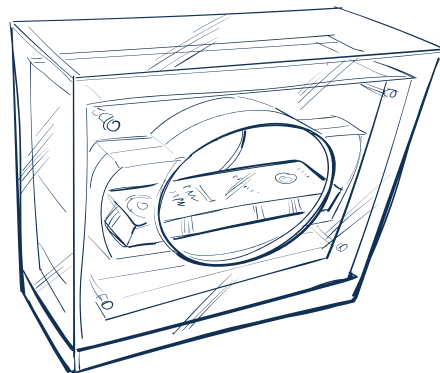
Gdzie przechowywane jest złoto?

Rezerwy złota mają charakter strategiczny, więc potrzebne jest długofalowe planowanie. Banki centralne dążą do dywersyfikacji miejsc przechowywania zasobów złota. Ma to na celu zmniejszenie ryzyka geopolitycznego, które mogłoby doprowadzić do ograniczenia możliwości dysponowania zasobami złota.

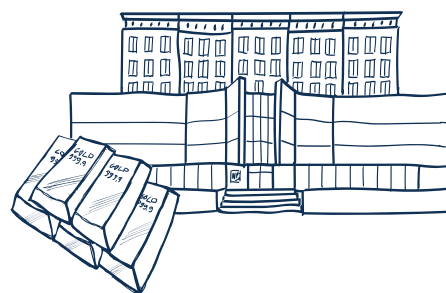
Blisko połowa rezerw złota NBP – 104,9 ton – przechowywana jest w skarbcach NBP, natomiast pozostała część w Banku Anglii, w Londynie oraz w Rezerwie Federalnej, w Nowym Jorku.

W jakiej formie NBP przechowuje złoto

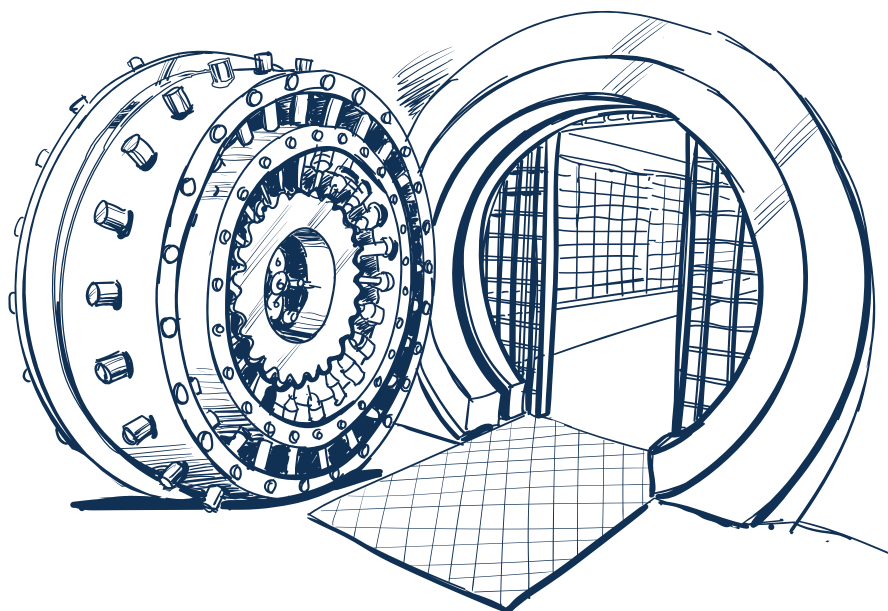
Przechowywane w skarbcach krajowych i zagranicznych złoto ma postać sztab spełniających międzynarodowe standardy London Good Delivery - każda ze sztab ma zbliżoną masę (ok. 12,5 kg) i zawiera co najmniej 99,5% czystego złota. W widocznym miejscu jest próba oraz oznakowanie rafinera i rok produkcji. Każda sztaba złota NBP jest jednoznacznie identyfikowalna.

Banki centralne na świecie posiadają łącznie ponad 30 tys. ton złota. Najwięcej posiadają – z powodów historycznych – Stany Zjednoczone (8,1 tys. ton), następnie Niemcy (3,4 tys. ton) oraz kolejno Włochy, Francja, Rosja i Chiny – wszystkie powyżej 2 tys. ton. Zasoby złota w posiadaniu NBP są większe niż Wielkiej Brytanii (320 ton) i Hiszpanii (282 ton) i nieco mniejsze niż Portugalii (383 ton).

Udział złota w aktywach rezerwowych NBP osiągnął poziom zbliżony do średniego globalnego udziału złota w rezerwach banków centralnych.

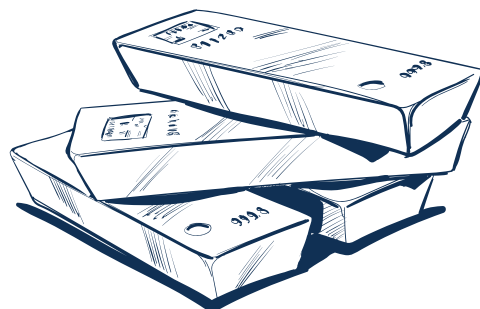

W liczbach

W latach 2018-2023 polskie zasoby złota zostały zwiększone o **255,8** tony i na koniec 2023 r. wynosiły **358,7** ton.

Z posiadanym zasobem złota NBP zajmuje **16.** miejsce wśród banków centralnych na świecie i **8.** wśród europejskich banków centralnych.

Warto wiedzieć

Referencyjna cena złota (tzw. fixing) ustalana jest na rynku londyńskim. Stanowi ona globalny punkt odniesienia dla największych producentów złota, w tym kopalni i rafinerii, jak również banków centralnych. Londyński fixing złota jest publikowany dwa razy dziennie.

Do 2015 r. ustalanie fixingu odbywało się w drodze konferencji telefonicznej, zwanej London Gold Fix. Uczestniczyło w niej pięć największych instytucji handlujących złotem. W 2015 r. procedurę tę zastąpiły sesje elektroniczne, z udziałem większej liczby banków – członków London Bullion Market Association (LBMA). Dopiero po tych ustaleniach NBP określa referencyjną cenę złota w Polsce. Czyni się to bazując na londyńskim fixingu oraz aktualnym kursie USD/PLN.

Historycznie

W nocy z 4 na 5 września 1939 r. nastąpiła ewakuacja zasobów Banku Polskiego SA oraz wszystkich jego oddziałów na terenie kraju. Blisko 80 ton złota, aktywa, banknoty oraz matryce rozpoczęły wieloletnią, dramatyczną odyseję po Europie i świecie.

Pierwszym krajem, gdzie złoto znalazło życzliwe przyjęcie była Rumunia. Dalej zasoby banku centralnego przemierzały kolejno: Turcję, Syrię, Francję, Francuską Afrykę Północną, Francuską Afrykę Zachodnią, by trafić ostatecznie do Nowego Jorku, Londynu i Ottawy.

Na koniec 1944 r. Bank Polski SA posiadał złoto o wartości 398 mln 445 tys. zł. Zasoby te znajdowały się w: Banku Anglii, Banku Rezerwy Federalnej w Nowym Jorku, Banku Kanady, Narodowym Banku Rumunii i oddziale Banku Polskiego w Londynie. Oprócz tego było też złoto na rachunkach zablokowanych: w Banku Francji i w Narodowym Banku Rumunii. Złoto fizycznie nigdy nie wróciło do kraju. Cenny kruszec, ratowany z wojennej pożogi, został w całości wykorzystany przez władze Polski Ludowej. Był sprzedawany albo zaciągano pożyczki pod jego zastaw. Gdy pożyczki nie były spłacane, zastaw przepadał.

